

de pœnis infligendis loquitur, nullum præceptum verbis expressis imponere, quo tamen vsus §. 10. circa Constitutionis publicationem cum Ecclesiæ Prælati loquens. Licet autem addat: *quantum in se est firmiter obseruari procurent*, id non videtur pro necessaria inflexione pœnarum, pro qua DD. Inquisitoribus nullum præceptum imponit, neque Episcopis ipsi vt Ordinariis Inquisitoribus: sed illud tantum exoptans vt Constitutio vim habeat, pœnas, cum conueniens videbitur, infligendo, aut eas, cum opportunum fuerit, temperando. Dici enim verissime potest Constitutionem hoc modo à Tribunalibus sacris, firmiter, quod votum Pissimi Pontificis, obseruari. Neque merum rigorem tenendum semper optat Pontificia benignitas, etiam cum irata fuerit, misericordiæ, Diuinæ instar recordata.

DUBIUM VI.

Quæ occurrunt in casu nostro, an sint sufficientia pro Constitutionis pœnis temperandis.

225 **D**ico primò. Reorum nobilitas in rigore loquendo non videtur attendenda, etiam si nota illa, & equestrum Ordinum Crucibus decorata. Hoc videtur ex Constitutionis tenore perspicuum, in qua Pontifex §. 2. Ciuitates integras, & populos, Comites, Marchiones, Duces, & potiori titulo illustres inuoluit. Et quod ad excommunicationem attinet, id nequit dubitari. Quod & tradit Carena *Parte 2. Tit. 7. §. 89.* generaliter locutus de criminibus ad S. Inquisitionis Tribunal spectantibus. Et licet dicat non imponendam pœnam, quæ infamiam irrogat: addit tamen earum loco alias subrogandas, castigandos tamen tradit *Parte 3. Tit. 13. numer. 60.* loco turremum.

226 Dico secundò. Probabile est nobilitatem temperationi pœnarum causam aliquam præbere. Id probo. Nam Scriptores, de hoc loquentes discrimen statuunt inter nobiles, & ordinum inferiorum, sicut cum de blasphemis agunt, & de contrahentibus binas nuptias. Pro quo Salcedus in *Additionibus ad Bernardum Diaz. Cap. 8. Lit. B. & Cap. 110. Lit. A.* Sousa in *Aphurismus Lib. 1. Cap. 19. numer. 20. & Cap. 35. numer. 20.* & generalius *Lib. 3. Cap. 36. numer. 7.* vbi de pœnis arbitrariis, & alij apud Dianam *Parte 4. Tract. 7. Resolut. 21. §. 2.*

227 Dico tertio. Quod vnus ex duobus prædictis Prætoribus Familiaris esset S. Officij, non videtur illum releuare, sed potius excessum aggravare. Id clarum: quia tenebatur strictiori valde vinculo, & ratione præstiti iuramenti, pro S. Tribunali stare. Nihilominus considerationis esse aliquis potest, vt non in odium illius operatus sit, cuius se cruce voluit & prætendit honorari.

228 Dico quartò. Quod ereptus esset è gremio Vrbanæ Capituli, cuius Alcaldij sunt Capita. rationem pro temperamento exiher aliqualem. Nam sicut iniuria vni de consortio facta, toti videtur facta consortio, vt ex Sesse & Bartholo tradit D. Fermosinus in *Cap. Si quis contra*, de foro

competenti. *Quest. 16. num. 4.* ita molestia vni ex consortio illata, omnibus videtur inferri: vnde secundum naturalem inclinationem est ad illam depellendam prouocari. Currit ergo suo modo hic quod de stricta amicitia & cognatione Doctores tradunt, vt vidimus *num. 220.*

229 Dico quinto. Conducere etiam potuit ad moderationem pœnarum ampla & honorabilis parentela, quæ Tribunali Sancto nimis maneret infensa, & ratione illius quamplures alij, quibus cum tituli amicitia aut dependentia intercedunt, vnde & tota fere respublica, vnde & illud potest odiosum reddi, quod minime est conueniens: licet enim expediens sit vt timeatur, sed non esse Fidelibus exolum. Et ita DD. Inquisitores vt communes parentes student se omnibus amabiles exhibere. De quo in *Titulo num. 28.*

230 Dico sexto. Quod rei capturam iniustam censuerunt, non videtur facinus minorare. Id ostenditur. Nam sic operantes grauem iniuriam S. Tribunali constat irrogasse, iudicantes illud ex priuatis affectibus procedere, & non iustitiæ terminis in re adeo graui & notabili, strepituque plenâ seruatis. Cum pro iudice stare debeat semper præsumptio, vt est apud Doctores obuium: quod specialiter in iudiciis Tribunalis sancti procedit, qui maximâ cum maturitate & consultatione se gerunt, vt expendit D. Fermosinus *Allegat. citat. num. 78.* de quorum etiam probitate & æquitate testantur Auctores apud eundem in *Cap. Si quis contra Quest. 16. num. 16.* Nihilominus ex hoc capite sumi argumentum potest vt ereptio non fuerit ex odio Tribunalis facta, & ita circa pœnas Constitutionis non esse rigide iudicandum, quidquid de aliis sit aggrauantibus aliunde.

231 Dico septimò. Quia in hoc casu nonnullæ sunt incidentiæ repertæ, ex quibus apud vulgus bonum Tribunalis nomen aliquatenus videbatur infuscari ad fabellas facile, & ad peiora credenda promptissimum; merito potuit temperamentum pœnarum nostræ Constitutionis assumi. Hac enim de causa rei aliquando de hæresis etiam crimine, ab ordinariâ pœnâ immunes euaserunt, quia scilicet Inquisitor impunitatem relapso confitenti pollicitus fuerat; ne scilicet bonum Tribunalis sancti nomen aliàs traducere, dum in eo promissorum fides iniuolata non extaret. Pro quo D. Canera in *Question. Crimin. Cap. 1. de vera confessione n. 9.* ex quo Diana *Parte 4. Tract. 8. Resolut. 22.* apud quem etiam Flamminius Cartharius bene obseruat DD. Inquisitores maiorem aliis iudiciis potestatem habere ad pœnas aut temperandas, aut remittendas, & propter vitanda scandala etiam in casu hæresis Farinacius de *hæresi Quest. 186. num. 149.*

232 Dico vltimò. Quia in casu dicto captus non est penitus à potestate S. Tribunalis ereptus, sed eidem restitutus, pœnæ potuerunt merito temperari. Constat ex dictis *Dub. 3. Artic. 2.* & vt singula ex dictis causis sufficientes non sint, earum cumulus iurè optimo potuit sufficiens reputari: *Singula enim quæ non prosunt, simul collecta iurant.*

DUBIUM VII.

An potuerint præfati rei sine citatione excommunicati, informatione statim sumpta, declarari.

233 **R**atio dubitandi est, quia in excommunicatione à iure ante denuntiationem debet declaratoria commissi criminis sententia præcedere, & consequenter citatio, vnde & appellatio à denuntiatione interponi, vt ex *Cap. Peruenit. 1. & Cap. Consuluit, de appellat. Doctores colligunt: pro quo videri potest Marius Alterius de Censuris, Libr. 3. Disput. 3. Cap. 4. Verf. Quintus casus. Diana infra, Leander Parte 4. Tract. 1. Disputat. 7. Quest. 8. P. Suarez Tomo 5. in 3. p. Disput. 3. Sect. 15. numer. 20. P. Filliucius Tractat. 11. num. 118. & obuij alij, quibuscum ex recentissimis D. Fermosinus *Allegat. citat. n. 70. 71. & 72.* vbi multos adducit.*

234 Nihilominus dico DD. Inquisitores legitime processisse. Ratio est, quia quando factum est notorium & penitus inexcusabile, non est sententia declaratoria necessaria, nisi quæ in denuntiatione ipsa continetur, quia neque appellatio locus esse potest, per quam denuntiatio impediatur, vt ex citatis Capitibus habetur, & tenent citati, apud quos Nauarrus, Couarruias, & alij: pro quo & Fermosinus plures congerit. Licet enim in casu nostro non omnes loquantur, iuuant tamen quatenus, vbi causa notoria est, admittendam non esse appellacionem affirmant: vnde & superflua ad denuntiationem videtur citatio, quandoquidem nihil, ea facta, responderi potest, per quod denuntiatio impediatur: præsertim ad accelerandam illam urgente ratione. In terminis autem casus nostri loquuntur Couarruias in *Cap. Alma mater, Parte 1. §. 9. numer. 6. Verf. Et hæc quidem. P. Suarez supra, Sect. 10. numer. 18. Leander Quest. 11. citans Nauarrum, Syluestrum, & Alterium, qui tantum de Canonica monitione ad excommunicationem latam à iure incurrendam minime necessariâ locuti, & non in casu nostro. Pro quo est Textus in *Cap. Cum sit Romana*, de appellat. §. Præterea, ibi: *Nisi forte manifestus raptor vel fornicator existat: sicut ille, quem absentem, & irrequisitum Apostolus excommunicauit.* Sic Alexander III. citans locum ex *2. Corinth. 5.* videndus etiam Diana *Parte 5. Tract. 9. Resolut. 13.* & Bassæus verb. *Excommunicatio 2. numer. 15.* nonnullos allegans. Pro quo & praxis suffragatur, quando, vt dixi, pro acceleratione ratio est vrgens. *Interdum enim nec locus, nec tempus paritur plenius deliberare consilium.* *L. 1. Responsio 1. D. de exerc. act.* Iuxta hæc ergo non est quod in facto DD. Inquisitorum possit condemnari. Stante insuper communi sententiâ, de qua Bossius *Parte 1. Titul. 1. numer. 129.* quod in delictis non admittentibus excusationem non est necessaria citatio, etiam ad sententiam.*

235 Obiectum à quibusdam informationem præpropetè factam, & solis ministrorum, qui ad capturam missi, testimoniis: quos non esse legitimos tenent aliqui apud Carenam *Parte 1. Titul. 13. §. 68.* Sed certè quod ad festinationem

nem atinet, ea fuit pro casu contingentia necessaria: & cum nihil defuerit ex substantialibus, nequit ea de causa notari, iuxta nuper dicta. Ministros autem esse testes legitimos, quando homines viles non sunt, tenet cum aliis citatus Carena §. 69. In nostro autem casu non fuere viles, quales esse birrarij solent, sed homines honorati, quorum testimonium ex nullo possit titulo vilitatis infirmari. Et quod ad festinationem spectat roborandum vterius vt maximè iuri conformè ex *Cap. Constitutionem*, de sent. excomm. in 6. vbi cum pro excommunicatione trina monitio cum competentibus aliquorum dierum interuallis vt necessaria statuatur, sic tandem concluditur: *Nisi facti necessitas alter ea suscipere moderanda.* Videatur P. Suarez supra, *Disput. 2. Sect. 9. numer. 4. & Glossa V. Necessitas exemplum apponens, vt quia partes sunt ad rixam & arma paratæ, nec curant monitiones Episcopi.* Iuxta L. *Exquisitum. D. de usuf.*

DUBIUM VIII.

Quomodo absolutio committi potuerit Quæstionatoribus, cum excommunicatio sit Pontifici reservata, quod probatur.

236 **N**on esse reservatam absolutioem præfate Bullæ, tenent aliqui, quos adducunt Carena *Parte 2. Titul. 13. §. 103.* & Lupus in edictum *Lib. 24. Parte 4. Dub. 2. artic. 1.* Cuius contrarium tenent Carena ipse *ibidem*, & alij, quos citat. Lupus etiam, licet vtramque sententiam dicat esse probabilem, & pro temporum ac locorum opportunitate posse nunc vnâ, tunc aliam prudenti cuiquam deferuire: in id tamen magis inclinat, vt reservata sit: ait enim melius esse intacta iura seruari, quam post vulneratam causam remedium querere. *L. finali. C. in quibus causis integræ restituit.* & melius item pauca agere cautè quam multa periculosè. *Novella 44. de Tabellionib. & messim per alienam transeuntem, in eam falcem mittere non debere. 6. quest. 3. Scriptum.* Multa præterea per patientiam, seu pro bono pacis tolerari, quæ deducta in iudicium, exigente iustitiâ, non debent tolerari. *Cap. Cum iam, de Præbend. & dignitat. Item multa ratione incertitudinis permissi, quæ aliàs non concederentur. L. 1. C. de pact. & L. Si ea. C. de usuris.*

237 Mihi certum videtur esse reservatam. Tum quia aliàs non videretur malo, quod intendit Pontifex potenter auertere, sufficienter occurrisse. Sciebat pro eo Constitutiones Pontificias fuisse præmissas, in quibus excommunicatio est Sedi Apostolicæ reservata, vt vidimus *Dub. 1. de Constitutione Iulij III.* & alias citauimus tum in iure contentas, tum Extrauagantes, de quibus Pegna: Cum ergo validioribus conetur armis occurrere, anathema, quod fulminat, reservatum voluisse non videtur posse dubitari.

238 Deinde §. 9. eiusdem Constitutionis ita videtur aperte declaratum, sic enim ibi: *Ceterum eam omnium, & quæcumque absolutioem rationem prædictis criminibus, necnon habilitacionem*

restitutionem, etiam ad famam, & honores, ita deinceps habendam optamus, ut successores nostri nullas, nisi saltem Semestri post cuiuscumque assumptionem ad huiusmodi dignitatis fastigium excusso, ac precibus apud Supremum Officium Inquisitionis hinc institutum veritatis, concedant. Sic ille: qui verbis illis prioribus, *Quaruncumque absolutio*, non obsecrè indicat absolutioem excommunicationis à se potest ad Sedem Apostolicam pertinere: apud quam & difficilem fore desiderat, ut ex eo atrocis huius criminis malitia appareat, & homines ab eo patrandum sic possint deterri. Vnde Carena *suprà*, admonet ne quis audeat sic inmodum absolueret, quod equidem DD. Inquisitores agrè ferent. Ex quo & argui potest: quia praxis S. Tribunalis hanc partem amplectitur, immò & Pontifices, qui, ut demus ex vi Constitutionis reservationem non haberi; eam possunt, sicut verbis, ita & facto stabilire. Quo supposito subintrat difficultas, quomodo scilicet possit absolutio ab inferioribus Tribunalibus per se, aut per alios impartiri. Pro quo

239 Dico primò. Licet absolutio reservata sit, potest tamen à DD. Inquisitoribus uti à Delegatis Sedis Apostolicæ concedi. Constat ex usu & praxi ipsorum Tribunalium, sciente, & iubente quandoquidem Supremo Consilio, ut in casu Prætoris Vallisoletani, de quo D. Fermosinus *Allegat. citat.* & præterea, quia omnium maximè reservatum crimen est hæresis, & tamen ab illà absolueret DD. Inquisitores possunt in vtroque foro, si Sacerdotes sint, id quod de fautoribus manifestius, & de quo Lupus *suprà*, *Libr. 14. Parte 2. Dist. 3. art. 1. Diff. 8.* & magis in terminis *Dist. 2. cit. art. 4. in fine.*

240 Neque contrarium ex verbis Pontificis allatis ex §. 9. colligi potest. Ibi enim recurrens ad Sedem Apostolicam non supponitur à Tribunali S. Inquisitionis iudicatus, sed eius rigorem fugiens, ad benignitatem Pontificiam provocare. Quod autem habitatio & restitutio petatur, non ideo est quia per sententiam sint illi fama & honores ablati, sed quia ex vi Constitutionis id habetur, iuxta dicta *num. 223.*

241 Dico secundò. Dum causa agitur apud S. Tribunal, possunt absolvi rei ad effectum comparendi, & illà conclusà, iterum. Sic factum in eà, de qua loquimur, pro quo iuvat mandatum hinc speciale proponere sic se habens: *En la Ciudad de los Reyes, an 28. de Marzo, de 1661. estando el Señor Inquisidor Doctor Don Christoval de Castilla y Zamora en su Audiencia de la mañana, auiedo visto la pericion de Don Sebastian Nauarrete, y Don Alonso de la Cueva, Alcaldes Ordinarios, y la respuesta del licenciado Don Pedro Alvarez de Faria, que hace officio de Fiscal en esta causa. Mando que los dichos Alcaldes Ordinarios sean absueltos ad effectum comparendi, y comerio la absolucion de Don Alonso de la Cueva al Padre Calificador Diego de Auendaño Provincial de la Compañia de IHS, y la de Don Sebastian Nauarrete al Padre Calificador Maestro Fray Martin Melendez Provincial de la Orden de Santo Domingo, y que siendo absueltos, queden presos en sus casus con dos guardas cada uno, que lleben de salario à quatro pesos corrientes cada guarda en cada un dia, y que no salgan de las dichas sus casus en sus pies, ni agenos, pena de excomunion maior ipso facto incurrenda sine Canonica monitione*

premissa, quedando desde luego citados para la rebilla, y de docientos pesos ensayados cada uno para gastos de Estrados, y que en la prosecucion de sus causas habla cada uno por su escrito aparte con su Abogado, que se de aprobar segun esilo de este Santo Officio, y que se les notifique este auto, &c.

242 Licet autem ad effectum comparendi absolutio data fuerit, aliàs profectò immediatus finis fuit, quòd scilicet Equites prædicti instante Maiori hebdomadà præceptum possent Confessionis, & Paschalis communionis pariter adimplere. Neque ita limitata absolutio præter effectus dictos, ut non possent cum aliis conuersari. Sic enim intelligendum cum absolutio hoc modo confertur, ut licet finis comparitio sit, absolutus tamen omnino sit vinculo illo solutus, ita ut non sit dimidiata, ut agere cum his possit, non cum illis: id enim habetur consequenter: quia sicut excommunicatio vnum est & indiuisibile vinculum, ita & absolutio indiuisibiliter circa illam feratur. Licet enim absolutio sententia humana sit à positio iure introducta, & ita eius effectus à voluntate pendeat absolutentis, ut bene expendit P. Suarez *Tomo 5. in 3. p. Disput. 7. Sect. 8. num. 8.* id tamen non est sufficiens ut dicamus posse tolli per partes, dum ab ipso Canonico iure aliud dispositum non inuenitur. Est enim introducta cum proportione ad excommunicationem, quæ indiuisibile vinculum est ex Ecclesiæ institutione.

243 Ex hoc autem videtur difficilis reddi secunda Assertionis pars, quòd scilicet post conclusionem causæ possint rei plenariè absolvi. Non videtur enim à quo vinculo absolvi debeant; quia absolutio non fuit data ad reincidentiam, & aliunde non est nouum crimen, propter quod noua possit imponi censura. Ad quod dici potest difficultatem hanc non esse in casu nostro specialem, sic enim frequenter accidit, cum excommunicantur iudices, quibus, quando causâ non vrget, absolutio impenditur iuxta dierum numerum per leges designatum. Et rursum causâ conclusâ, etiam si dies assignati non sint elapsi. Dicendum ergo vel absolutioem huiusmodi esse ad reincidentiam, & sic conclusâ causâ posse absolutioem impendi. Licet enim reincidentiæ verbo id non indicatur, satis id tenor decreti manifestat. Nam cum datur absolutio ad effectum comparendi (sicut iudici ad effectum administrandi iustitiam pro tali tempore) limitata profectò est; aliàs non ad effectum comparendi, sed planè & plenè daretur, quod tamen non erat conueniens durante causæ cognitione. Redit autem excommunicatio non ex vi sententiæ inferiorum iudicum, sed Pontificij Canonis; quia absolutio ita data est; ut sententiæ Pontificis minimè derogaretur, sed vim suam post tempus aut effectum designatum retineret. Sicut accidit cum excommunicatus à iure absoluitur ut restituitur, quia non est alius, per quem possit id, de quo agitur, probari. Iuxta *Cap. Veniens 2. de testib. & attestat.* aut in articulo mortis, cum obligatione comparandi, ut bene explicat P. Gaspar Hurtadus *disput. 14. de excom. num. 13. & 14.*

244 Vel dicendum potius cum P. Suariorum *suprà num. 21.* italem absolutioem non esse ad

re incidentiam, sed excommunicationem moraliter perseverare ad instar sententiæ, cuius tamen est ad tempus impeditus effectus. Quod ergo diximus de sublata excommunicatione pro eo tempore, est quidem verissimum, quia sic absolutus reuera non est impeditus in ordine ad omnem effectum, qui per Censuram poterat impediri. Vnde in rigore, & quasi phyticè sunt distinctæ, ut loquitur P. Hurtadus *num. 13.* Cum quo stat moralis quædam persistens excommunicationis, eò quod non sit penitus ablata, quæ est statim reditura: quo pacto dicitur perseverare Interdictum, quod Festis quibusdam occurrentibus relaxatur. Pro quo & Diana *Parte 5. Tract. 9. Resolut. 15. §. Dices maiorem.* Facit autem pro eo quod diximus de ablata verè Censura id, quod *ibidem* ait P. Suarez. Quærens enim an redeat excommunicatio eadem vel diuersa, respondet rem esse prauimomenti, moraliter autem eandem reputari. Diuersa ergo reuera est, licet aliquoties eadem secundum communem loquendi modum, & concipiendi pariter. Quod & in Censura Canonis dicendum, virtute cuius potest alia distincta succedere, licet moraliter eadem.

245 Dicit etiam tandem potest absolutioem conclusâ causâ tantum esse in foro exteriori ad plenè satisfaciendum Ecclesiæ, quæ semper absoluit iam probatos reos, quamuis interdum contingat quoad forum Dei tales non esse. Ex traditis à Lupo *Lib. 7. Dist. 1. Artic. 1. Difficult. 4. & Dist. 3. Artic. 3. Difficult. 2.* sic absolutus in articulo mortis à Confessario absoluitur post mortem in foro exteriori, de quo citatus *Lib. 10. Dist. 9. Artic. 1. Difficult. 3.* Quod eueniet etiam si quis ex vi privilegij fuerit in foro animæ, quod in nostro casu accidere potest, si virtute Bullæ Cruciatæ aut Iubilæi fiat, iuxta sententiam multorum apud Dianam *Parte 1. Tractat. 11. Resolut. 29. P. Escobar Tomo 1. Problematum Lib. 7. num. 576. P. Quintanad. de casibus Iubilæi Anni sancti, & similibus. Cap. 23. num. 11.* & P. Mendum in *Bullam Cruciatæ Disput. 25. numer. 57.* & quod ad Indias spectat ex dictis *Titulo 12. num. 300.* Hæresis enim nomine non comprehenditur fautoria, receptatio, defensio hæreticorum, & ita neque impeditio. Id quod est verius quando respectu hæreticorum non est, pro quo & Lupus. Quomodo autem in casu contingentia procedendum, dicabit prudentia, quæ vtinam talis, qualem res ista videtur postulare.

D V B I V M. IX.

An in casu nostro, captus ob resistentiam, in pœnas impediens incidit.

246 Ita quidem videtur, quia per resistentiam exercitium S. Officij dubio procul impeditur. Incidunt etiam Ministri in periculum, à quo Pœnitens eos expertes vult, ut ex proemio constat, ibi *Periculis omnium expertes.* Cum sit insuper perterrefactio prohibita, sicut actiones aliæ, ut ex §. 2. ibi: *Quamuis ex Inquisitoribus, Advocatis, Procuratoribus, Notariis, aliisque Ministris prædicti S. Officij occiderit, verberauerit, deiecerit, seu perterrefecerit, & quidem perterrefactis solis ver-*

bis facta, ad incurrendas pœnas est sufficiens, vt cum aliis tradit Lupus *Lib. 24. Dist. 1. Difficult. 2.* & ex Zanardo Diana *Tract. 7. citat. Resolut. 13. §. Non desinat.* Igitur multo potius quæ non tantum verbis, sed manu paratur armata: facta enim sunt verbis potiora. L. Pupillo §. *Meminisse. D. de operis noui muniat.*

247 Dico primò. Resistens non incurrit impediens pœnas. Sic videtur praxis S. Tribunalis amplecti & fundamentum esse potest, quia in Pontificis Decretis non est sermo de illis, & præsertim in Constitutione nostrâ, non obstantibus adductis ex ipsâ, quæ ad impediens pro exercitio erga alios, non erga se ipsos referuntur; vnde omnes quæ enumerantur actiones tales sunt. Quod autem de periculo dictum, non vrget, quia quando capiendus est aliquis, ita est disponenda Ministrorum potestas, ut nihil possit à capturâ timeri: cum tamen ab aliis non ita possit totalis securitas præueniri. Quæ autem de perterrefactioem dicuntur, is adnectenda, quæ in §. sequenti succedunt: *Quine Ecclesiæ, & item quæ in subsequenti: Quine carcerem vbi perspicuum est de tertio impediens agi, vnde & priora pariter accipienda, cum sub eodem tenore proferantur.*

248 Ratio autem horum est obuia, quia in resistente ob defensionem propriam, non est contemptus aut odij S. Tribunalis suspicio, licet cum illius iniuriâ coniuncta sit. Impediens insuper fautores sunt, vt diximus *num. 204.* nemo autem respectu sui ipsius fautor dicitur; quamuis ob temeritatem defensionis pœnis arbitrariis subiaceat, sicut in omnibus tribunalibus accidit: semper enim resistentia specialis est digna supplicio, præsertim si qualificata sit; vnde ob illam forum S. Inquisitionis amittitur, iuxta generalem Hispaniæ Concordiam, de quo dictum hoc *Titulo numer. 154.* & qualificatam esse cum verba contumeliosa dicantur, aut alapa interuenit, vel quid aliud impudens, iudicis arbitrio, explicat Narbona *Glossa 14. num. 115.*

249 Et quia de verbis dictum (vt hoc interrim adiciamus) licet illa ad pœnas incurrendas sufficere, cum perterrefactioem sunt, Doctores tradant, quos vidimus; sunt tamen qui in terminis Constitutionis nostræ illa non esse sufficientia contendunt. Sic enim tenet Carena *Parte 2. Tit. 13. §. 15.* quem sequitur Lupus *Dist. 2. cit. Artic. 2. Difficult. 2.* Quorum ratio est, quia perterrefactio inuersionem timoris factis contingentem propriè significat. Et item quoniam Pœnitens verba non expressit; cum tamen vbi comprehensa volunt, exprimere soleant. Vt in *Canone 13. Bullæ Cane,* vbi perterrefactio comminationi, & concussioni comparatur: & cum dispositio sit pœnalis, strictè est interpretanda. Verum in terminis eiusdem Constitutionis loquentes contrarium tenent adducti; & Lupus ipse sic scribens: *Vel offensus sit immediata, aut mediata, quæ sit etiam verbis iniuriolis, vel signis, perterrefaciendo. Patet ex Constitutione si de protegendis: ad veritatem enim disunctiua propositionis sufficit alteram partem verificari. I. Sit ita quis. D. de verbor. obligat.* Sic ille. Vt mirum sit breui aded intervallo sui oblitum contrarium tenuisse.

250 Et certè non videtur quomodo id negari